

ԱՐՁԱՆԱԳՐՈՒԹՅՈՒՆ

ՀՀ ԿԵՆՏՐՈՆԱԿԱՆ ԲԱՆԿԻ ԽՈՐՀՐԴԻ ՆԻՍՏԻ (10.01.2012)

2012 թվականի հունվար ամսվա վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքի վերաբերյալ

2012 թվականի հունվարի 10-ի ՀՀ ԿԲ խորհրդի նիստին մասնակցում էին՝
ՀՀ ԿԲ նախագահ Ա. Ջավադյանը, նախագահի տեղակալ Ն. Երիցյանը, խորհրդի
անդամներ Ա. Դարբինյանը, Օ. Աղասյանը, Ա. Զիլինգարյանը, Վ. Աբրահամյանը

Խորհրդի նիստը սկսվեց իրավիճակային հաշվետվության ներկայացմամբ, որտեղ քննարկվեցին գնաճի, արտաքին միջավայրի, իրական, հարկաբյուջետային և դրամավարկային հատվածների ընթացիկ զարգացումները: 2011 թվականի տարեկան գնաճը կազմել է 4.7%, որը գտնվում է 4% նպատակային մակարդակի ± 1.5 տոկոսային կետ տատանումների թույլատրելի միջակայքում:

Ըստ պաշտոնական վիճակագրության՝ 2011 թվականի դեկտեմբերին նախորդ ամսվա նկատմամբ արձանագրվել է 2.5% գնաճ, պայմանավորված գերազանցապես պարենային ապրանքների գների 4.4% աճով (նպաստումը գնաճին 2.4 տոկոսային կետ): Միայն «Բանջարեղեն և կարտոֆիլ» ու «Միրգ» ապրանքախմբերում գների աճը հանգեցրել է 2.5 տոկոսային կետ գնաճի: Ոչ պարենային ապրանքների գների և ծառայությունների սակագների աճերի ընդհանուր նպաստումը գնաճին կազմել է ընդամենը 0.1 տոկոսային կետ:

2011 թվականի երրորդ եռամսյակում նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ տնտեսական աճը կազմել է 6.5%, որից ելնելով հունվար-սեպտեմբեր ամիսների տնտեսական աճը գնահատվել է 4.4%: Ինչ վերաբերում է ՏԱՅ-ին, նոյեմբերին այն աճել է 2.4%-ով, որի պարագայում հունվար-նոյեմբեր ամիսների ՏԱՅ-ը կազմել է 5.5%: Ընդ որում, արդյունաբերության ճյուղում, հունվար-նոյեմբերի ամիսներին նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի նկատմամբ թողարկման ծավալների աճը կազմել է 13.9%, գյուղատնտեսության ճյուղում՝ 14%՝ պայմանավորված բացառապես բուսաբուծության ենթաճյուղի 24% աճով: Անասնապահության ենթաճյուղում արձանագրվել է 0.4% անկում: Ծառայությունների ծավալներն աճել են 5.8%-ով, առևտրի ծավալները՝ 3.2%-ով: Շինարարության թողարկման ծավալները նշված ժամանակահատվածում նվազել են 19.5%-ով: Անկման հիմնական պատճառը, ինչպես նշվել էր նախկինում, միջազգային վարկերի, կազմակերպությունների և բնակչության միջոցների հաշվին իրականացվող շինարարության ծավալների կրճատումն է: Միջազգային վարկերի հաշվին իրականացվող շինարարության ծավալների անկումը պայմանավորված է ինչպես գյուղատնտեսության, ոռոգման և էներգետիկայի ոլորտներում միջազգային կազմակերպությունների կողմից ֆինանսավորվող ծրագրերի ավարտով, այնպես էլ խոշոր ճանապարհաշինական և ենթակառուցվածքների բարելավմանն ուղղված շինարարական ծրագրերի հետաձգմամբ:

Ինչ վերաբերում է արտաքին ապրանքաշրջանառությունը բնութագրող ցուցանիշներին, պահպանվել են ինչպես արտահանման, այնպես էլ ներմուծման աճի տեմպերը. 2011թ. հունվար-նոյեմբերին նախորդ տարվա նույն ժամանակահատվածի համեմատությամբ արտահանումն ավելացել է 31.1%-ով, իսկ ներմուծումը՝ 13.0%-ով: Ընթացիկ հաշիվ/ՀՆԱ հարաբերակցության վերաբերյալ գնահատականներն անփոփոխ են՝ մինչև 12%, որն էական բարելավում է 2010 թվականի 14.5%-ի համեմատությամբ:

Հարկաբյուջետային հատվածը շարունակում է զսպող ազդեցություն թողնել գնաճային միջավայրի վրա՝ պայմանավորված բյուջեի դեֆիցիտի՝ նախատեսվածից զգալիորեն ցածր մակարդակով:

Խորհրդի նիստում ներկայացվեցին նաև ֆինանսական շուկայի դեկտեմբեր ամսվա զարգացումները, որոնք իրենց վրա կրել են դեկտեմբերի 8-ից պարտադիր պահուստավորման մեխանիզմի փոփոխության ազդեցությունը: Փոփոխությունը ենթադրում էր ներգրավված արտարժույթային ավանդների դիմաց միայն դրամով պահուստավորում (նախկին 75%-ը դրամով, 25%-ը՝ արտարժույթով տարբերակի փոխարեն), ինչն էլ կարճատև ժամանակահատվածի համար հանգեցրել է դրամի նկատմամբ պահանջարկի աճի: Արդյունքում, շուկայական ռեպո միջին տոկոսադրույքը նոյեմբեր ամսվա նկատմամբ աճել է 1.59 տոկոսային կետով և կազմել 11.22%: Միջբանկային ռեպո տոկոսադրույքն աճել է 0.98 տոկոսային կետով՝ կազմելով 10.24%: Մինչև 1 տարի մարման ժամկետով պետական պարտատոմսերի առաջնային շուկայում նախորդ ամսվա համեմատ միջին տոկոսադրույքը աճել է 1.71 տոկոսային կետով և կազմել 10.68%: 2011թ. դեկտեմբերին արտարժույթի շուկայում դրամի միջին շուկայական փոխարժեքը նախորդ ամսվա համեմատ դրսևորել է հետևյալ միտումները. ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ արժեզրկվել է 0.11%-ով՝ կազմելով 383.22 դրամ, Եվրոյի նկատմամբ արժևորվել է 2.89%-ով՝ կազմելով 504.63 դրամ, ՌԴ ռուբլու նկատմամբ արժևորվել է 2.06 %-ով՝ կազմելով 12.16 դրամ: Նախորդ տարվա դեկտեմբեր ամսվա համեմատ դրամի միջին շուկայական փոխարժեքը դրսևորել է հետևյալ միտումները. ԱՄՆ դոլարի նկատմամբ արժեզրկվել է 5.93%-ով, Եվրոյի նկատմամբ արժեզրկվել է 5.58%-ով և ՌԴ ռուբլու նկատմամբ արժեզրկվել է 3.78%-ով:

Ֆինանսական շուկայի նկարագրված զարգացումների պայմաններում դրամավարկային ցուցանիշներն արձանագրել են հետևյալ միտումները. դեկտեմբերի վերջի դրությամբ դրամային ագրեգատների 12-ամսյա աճերը, ինչպես և սպասվում էր, գերազանցել են ընդհանուր ագրեգատների աճը: Դրամային ագրեգատների աճը գերազանցել է նաև կանխատեսումները: Դրամային ավանդների, 38.5% և կանխիկի 14.3% աճերով պայմանավորված՝ դրամային զանգվածի աճը կազմել է 24.4%: Արտարժույթային ավանդների 12-ամսյա աճը կազմել է 18.6% (բացառելով փոխարժեքի փոփոխությունը՝ 12.5%), փողի զանգվածինը՝ 21.9%: Արդյունքում դոլարայնացման մակարդակը նվազել է 2.7%-ով: Տնտեսության վարկավորման աճը կազմել է 34.1%:

Իրավիճակային հաշվետվության քննարկումից հետո խորհուրդը սկսեց քննարկումներն արտաքին և ներքին մակրոտնտեսական զարգացումների, դրամավարկային քաղաքականության ուղղությունների վերաբերյալ:

Եվրոգոտում պարտքային հիմնախնդիրներից բխող անորոշությունների պահպանման և համաշխարհային տնտեսական աճի տեմպերի դանդաղման վերաբերյալ սպասումների տարածման ներքո դեկտեմբերին միջազգային ապրանքային շուկաներում դիտարկվեցին գնանկումային միտումներ: Պարենի և գյուղատնտեսության ինդեքսը (FAO) դեկտեմբերին նվազել է նախորդ ամսվա

նկատմամբ նվազել է 2.4%-ով: Նավթի միջազգային շուկան դեկտեմբերին գտնվում էր երկու հակադիր շուկայական ուժերի պարբերաբար փոփոխվող սպասումների ներքո. մի կողմից համաշխարհային տնտեսական աճի տեմպերի դանդաղման, մյուս կողմից Իրանից նավթի ներմուծման նկատմամբ ԵՄ կողմից արգելանքի կիրառման անորոշության փոփոխակի գերակայությունների պայմաններում նավթի գինն արձանագրեց բարձր տատանողականություն, այդուհանդերձ դեկտեմբերին նվազեց 2.3%-ով: Նվազել են նաև ոսկու, պղնձի գները: Այս զարգացումների համատեքստում աշխարհի խոշոր կենտրոնական բանկերի քաղաքականությունը հետևյալն է. ԱՄՆ ֆեդերալ պահուստային համակարգը, հիմք ընդունելով տնտեսական ակտիվության համեմատաբար համեստ տեմպերով վերականգնման փաստը և համաշխարհային տնտեսությունից եկող վատատեսական սպասումները, դեկտեմբերին պահպանեց խթանող դրամավարկային քաղաքականության բնույթը: Եվրոպական կենտրոնական բանկի քաղաքականության տոկոսադրույքն անփոփոխ է մնացել դեկտեմբերին 0.25 տոկոսային կետով նվազեցումից հետո:

Խորհուրդն արձանագրեց, որ համաշխարհային տնտեսությունից ՀՀ տնտեսությունն ներթափանցող գնաճային ճնշումները կարճատև ժամանակահատվածի համար թույլ են. համաշխարհային տնտեսության ակտիվության նվազման հեռանկարում դեկտեմբերին արձանագրվել է հիմնական հումքային և պարենային ապրանքների միջազգային գների անկում: Խորհուրդը կարևորեց համաշխարհային տնտեսության զարգացումների և ապագայում դրանցից բխող գնաճային ռիսկերի՝ ԿԲ ուշադրության կենտրոնում լինելու անհրաժեշտությունը:

Չնայած սոցիալական ծախսերի ավելացմանը բյուջեի պակասուրդ/ՀՆԱ հարաբերակցությունը կպահպանվի ցածր մակարդակում, և գնահատվում է, որ հարկաբյուջետային հատվածի զարգացումները գնաճային միջավայր չեն ընդլայնի: Մասնավոր սպառումը վերականգնվում է դեռևս դանդաղ տեմպերով՝ նույնպես չառաջացնելով գնաճային ճնշումներ: Աշխատանքի շուկայի զարգացումները՝ անվանական աշխատավարձի և արտադրողականության համադրությամբ չեզոք են: **Խորհուրդն արձանագրեց, որ ՀՀ տնտեսության զարգացումներից բխող գնաճային ճնշումները նվազագույնն են:**

Խորհուրդն ամփոփեց, որ ՀՀ տնտեսությունը զարգանում է 2011 թվականի Դրամավարկային քաղաքականության ծրագրերում կանխատեսված միտումներին համապատասխան, և 12-ամսյա հորիզոնի համար նախանշված 4% նպատակային թիրախի ± 1.5 տոկոսային կետ տատանումների թույլատրելի միջակայքը կլինի հասանելի: Այս պարագայում ԿԲ խորհուրդը նպատակահարմար գտավ պահպանել «Դրամավարկային քաղաքականության 2011 թվականի 4-րդ եռամսյակի ծրագրում» նախանշված բազային սցենարին համապատասխանող ուղղությունը, ինչը ենթադրում է չեզոք քաղաքականության իրականացում, այսինքն՝ քաղաքականության տոկոսադրույքի այնպիսի մակարդակի սահմանում, որը գնաճային միջավայրի վրա չի թողնում ոչ ընդլայնող, ոչ էլ զսպող ազդեցություն: Տնտեսության զարգացման ներկա պայմաններում տոկոսադրույքի այդպիսի մակարդակը տատանվում է 8%-ի շրջակայքում:

2012 թվականի հունվարի 10-ի նիստում ԿԲ խորհուրդը որոշեց անփոփոխ թողնել ԿԲ վերաֆինանսավորման տոկոսադրույքը՝ 8.0%: Լոմբարդային ռեպոյի և ներգրավված միջոցների տոկոսադրույքները սահմանվում են համապատասխանաբար՝ 11.0% և 5.0%:

Դրամավարկային քաղաքականության ուղղության հնարավոր փոփոխությանը ԿԲ խորհուրդը կանդրադառնա հունվարի վերջին հաստատվելիք նոր՝ 2012 թվականի առաջին եռամսյակի դրամավարկային քաղաքականության ծրագրի շրջանակներում՝ հնարավոր նոր ռիսկերի բացահայտումից և մանրակրկիտ վերլուծությունից հետո:

Ծրագրում առավել խորը վերլուծությամբ կներկայացվեն համաշխարհային տնտեսության զարգացումները և գնաճային միջավայրի վրա դրանից բխող ռիսկերը:

Կենտրոնական բանկի հասարակայնության հետ կապերի ծառայություն